

Αθήνα, 20 Ιουνίου 2019

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ

ΝΠΔΔ

Αριθ. Πρωτ. 2416

Προς: Φαρμακευτικός Σύλλογος Τριχωνίδας

Κοινοποίηση: 1. Διοικητικό Συμβούλιο του Π.Φ.Σ.

2. Φαρμακευτικοί Σύλλογοι της Χώρας

Θέμα: «Αυτόματοι πωλητές στην πρόσοψη των φαρμακείων»

Επί του ερωτήματος που τίθεται στο υπ' αριθμόν πρωτοκόλλου 439/13.12.2019 έγγραφο σας (αρ. πρωτοκόλλου Π.Φ.Σ. 5964/14.12.2018), επαγόμεθα τα κάτωθι:

Ως γνωρίζετε, δυνάμει του άρθρου 7 του Κώδικα Φαρμακευτικής Δεοντολογίας ορίζεται ότι:
«Ο φαρμακοποιός με φαρμακείο σε λειτουργία ασκεί λειτούργημα και οφείλει να το ασκεί σύμφωνα με τους ισχύοντες νόμους , την χάρτα του ευρωπαϊκού φαρμακείου και με τον όρκο που έδωσε. ... **Ακόμη**

οφείλει να συμμορφώνεται με τις επιταγές του νόμου και τις νόμιμες αποφάσεις που αφορούν την άσκηση του λειτουργήματός του, ειδικότερα δε να τηρεί τις ισχύουσες λιανικές τιμές των φαρμάκων
».

Το άρθρο 14 ορίζει ότι: **«Ο φαρμακοποιός οφείλει να ασκεί προσωπικώς την φαρμακευτική και να παρασκευάζει και να παραδίδει αυτοπροσώπως τα φάρμακα στους αρρώστους ή στους οικείους τους.**

Πρέπει να επιβλέπει προσωπικώς κάθε φαρμακευτική εργασία που εκτελείται από το προσωπικό του φαρμακείου του
».

Τα δε άρθρα 20 και 21 ορίζουν ότι: **«20. Ο φαρμακοποιός οφείλει να δίδει σαφείς οδηγίες χρήσεως των χορηγουμένων φαρμάκων στους πελάτες του φαρμακείου του και να αναγράφει επ' αυτών περιληπτικώς την οδηγία χρήσεως, καθώς και κάθε άλλη επισήμανση προς αποφυγή λαθών κατά την λήψη ή την χρήση των χορηγουμένων φαρμάκων.**

21. Ο φαρμακοποιός όταν χορηγεί τα φάρμακα που αναγράφονται σε συνταγές, καθώς και τα άλλα διακινούμενα προϊόντα, οφείλει να ελέγχει αν τα χορηγούμενα είδη πληρούν τις νόμιμες προδιαγραφές

»

Το άρθρο 22 προβλέπει ότι: **«Οι φαρμακοποιοί οφείλουν να αποφεύγουν την προσέλκυση**

*πελατείας με ενέργειες και μέσα αντίθετα στην αξιοπρέπεια του ανθρώπου και του
φαρμακοποιού επιστήμονος και λειτουργού της δημόσιας υγείας (χορήγηση δώρων ή άλλων
ανταλλαγμάτων)* ».

Το άρθρο 24 παρ. ε' ορίζει ότι: **«Γενικώς, απαγορεύεται στους φαρμακοποιούς με
φαρμακείο σε λειτουργία, στους δικαιούχους κληρονομικών φαρμακείων και στους
υπεύθυνους φαρμακοποιούς κληρονομικών φαρμακείων τα εξής: ...ε.**

Κάθε παραβίαση του ωραρίου λειτουργίας του φαρμακείου

».

Τέλος, με το άρθρο 34 του ως άνω Κώδικα ορίζεται ότι *«Κάθε παράβαση των κανόνων του
παρόντος Κώδικος Ελληνικής Φαρμακευτικής Δεοντολογίας συνεπάγεται την πειθαρχική
δίωξη του παραβάτου φαρμακοποιού και την επιβολή των νομίμων κυρώσεων από τα
αρμόδια πειθαρχικά όργανα, ανεξαρτήτως άλλων τυχόν κυρώσεων, διοικητικών, ποινικών
και αστικών που προβλέπονται από τους κειμένους νόμους*

.».

Επίσης, ως γνωρίζετε, με το άρθρο 257 του Ν. 4512/2018 (ΦΕΚ Α' 5/17.01.2018) και κατόπιν
το άρθρο 5 παρ. 1 και 2 του Ν. 4558/2018 (ΦΕΚ Α' 140/01.8.2018), και τέλος το άρθρο 26
του Ν. 4613/2019, αντικαταστάθηκε το άρθρο 9 του Ν. 1963/1991 (ΦΕΚ Α' 138) και **ρυθμίστ
ηκε το υποχρεωτικό ωράριο λειτουργίας των φαρμακείων, ως επίσης και οι
εφημερίες και το διευρυμένο ωράριο, καθώς ε επίσης προβλέφθηκαν κυρώ σεις σε
περίπτωση παράβασης των εν λόγω διατάξεων**

Οι εν λόγω διατάξεις, ως διατάξεις της Φαρμακευτικής Νομοθεσίας, έχουν ως πρωταρχικό
και αποκλειστικό σκοπό την προστασία της Δημόσιας Υγείας και είναι κανόνες Δημοσίας
Τάξεως, και κατά συνέπεια εφαρμόζονται αναγκαστικώς επί όλων των ατόμων, τα οποία
περιλαμβάνει το αντικείμενο αυτών. Έτσι, η εφαρμογή των διατάξεων της Φαρμακευτικής
Νομοθεσίας είναι κατά κανόνα στενά ερμηνευόμενες, αποκλεισμένης της διασταλτικής
ερμηνείας και της κατ' αναλογία εφαρμογής. Ουδέν φαρμακείο δύναται να λειτουργεί κατά
παράβαση των ανωτέρω διατάξεων καθ' οιονδήποτε τρόπο.

Τα φαρμακεία ως βασικός πυλώνας προστασίας της Δημόσιας Υγείας έχουν διττή ιδιότητα
την επιστημονική και την εμπορική. Για το λόγο αυτό οι συναλλαγές τους με το κοινό επί
σκοπώ εξυπηρέτησής του, καθώς και οι μεταξύ των φαρμακείων σχέσεις, υπόκεινται σε

σοβαρούς περιορισμούς, με αποτέλεσμα ο ανταγωνισμός μεταξύ των φαρμακείων να είναι κατά νόμον ειδικώς ς περιορισμένος και ορισμένος

Έτσι, σύμφωνα με την υπ' αριθμόν 229/2014 απόφαση της Ολομελείας του ΣτΕ έγινε δεκτό ότι« **τα φαρμακεία δεν αποτελούν αμιγώς εμπορικές επιχειρήσεις, αλλά ιδιότυπα καταστήματα, στα οποία συνδυάζεται η υπεύθυνη επιστημονική δραστηριότητα και η κοινωνική αποστολή με την εμπορική εκμετάλλευση** ... Συνεπώς, η εξασφάλιση της βιωσιμότητας των φαρμακείων, και μάλιστα υπό συνθήκες λειτουργίας τους εκτός όρων ελεύθερου ανταγωνισμού...

Συνεπώς, εκτός των προαναφερθέντων λόγων, και ο σκοπός της αποτροπής του κινδύνου σοβαράς διαταράξεως της οικονομικής ισορροπίας του συστήματος κοινωνικής ασφάλισης, συνιστά επιτακτικό λόγο δημοσίου συμφέροντος που δικαιολογεί την επιβολή περιορισμών τόσο στην άσκηση όσο και στην πρόσβαση στο επάγγελμα του φαρμακοποιού »

Κατά τη νομική άποψή μου λοιπόν, σύμφωνα με την Φαρμακευτική Νομοθεσία **δεν επιτρέπεται η εγκατάσταση και λειτουργία επί οιασδήποτε εξωτερικής επιφάνειας του φαρμακείου μηχανημάτων αυτόματης πώλησης ειδών φαρμακείου κατ' αρχάς για λόγους διασφάλισης της δημόσιας υγείας**

, καθώς διατίθενται είδη φαρμακείου άνευ της άμεσης επιβλέψεως του φαρμακοποιού.

Επίσης, η

λειτουργία αυτόματων πωλητών, και δη επί 24ώρου βάσεως, επί οιασδήποτε εξωτερικής επιφάνειας του φαρμακείου συνιστά άνευ άλλου παραβίαση του νομίμου ωραρίου λειτουργίας των φαρμακείων και δημιουργεί συνθήκες αθέμιτου ανταγωνισμού ανάμεσα στα φαρμακεία.

Θεωρώ δε ότι είναι απολύτως αδιάφορο εάν από τον εν λόγω αυτόματο πωλητή διατίθενται μόνο παραφαρμακευτικά προϊόντα και ουχί φάρμακα.

Τα ανωτέρω έχουν γίνει δεκτά δυνάμει των υπ' αριθμόν 65 και 66/2013 αποφάσεων του Πειθαρχικού Συμβουλίου του Φαρμακευτικού Συλλόγου Καβάλας. Με τη μεν υπ' αριθμόν 66/2013 απόφαση κρίθηκε ότι συνιστά πειθαρχική παράβαση η λειτουργία μηχανήματος αυτόματου πωλητή με το οποίο προέβαινε στην πώληση παραφαρμακευτικών ειδών όλο το 24ωρο. Έτσι έγινε δεκτό ότι «...είχε εγκαταστήσει ηλεκτρικό – ηλεκτρονικό μηχάνημα – αυτόματο πωλητή, ο οποίος κατόπιν χρηματικής καταβολής, σε ειδική υποδοχή, χορηγούσε αυτόματα παραφαρμακευτικά προϊόντα της αρεσκείας καθενός ενδιαφερόμενου. Ο ως άνω αυτόματος πωλητής λειτουργούσε επί 24ώρου βάσεως. **Ο**

ως άνω τρόπος λειτουργίας του ως άνω αυτόματου πωλητή συνιστά τρόπο αθέμιτου ανταγωνισμού για την προσέλκυση του αγοραστικού κοινού, από πλευράς

της ως άνω φαρμακοποιού, δοθέντος ότι παραβίαζε τη νομοθεσία περί ωραρίου λειτουργίας των φαρμακείων

».

Με την δε υπ' αριθμόν 65/2013 απόφαση κρίθηκε ότι συνιστά πειθαρχική παράβαση η διαφήμιση της λειτουργία αυτόματου πωλητή στην οποία παρουσιαζόταν η δυνατότητα πώλησης παραφαρμακευτικών ειδών όλο το 24ωρο.

Προκειμένου μάλιστα ουδεμία αμφιβολία να καταλείπεται, στο σχέδιο του εκσυγχρονισμένου Κώδικα Φαρμακευτικής Δεοντολογίας, ο οποίος αναμένεται να συζητηθεί κατά την Τακτική Γενική Συνέλευση της 22ας Ιουνίου 2019, και δη στο άρθρο 35, υπάρχει σαφής πρόβλεψη, η οποία ορίζει ότι: *«Απαγορεύεται η εγκατάσταση και λειτουργία επί οιασδήποτε εξωτερικής επιφάνειας του φαρμακείου μηχανημάτων αυτόματης πώλησης ειδών φαρμακείου για λόγους διασφάλισης της δημόσιας υγείας και του δημοσίου συμφέροντος. Η εγκατάσταση και λειτουργία των μηχανημάτων αυτών συνιστά παράβαση αφενός μεν του άρθρου 3 του παρόντος Κώδικα, αφετέρου δε του νομίμου ωραρίου λειτουργίας των φαρμακείων καθώς δημιουργεί συνθήκες αθέμιτου ανταγωνισμού ανάμεσα στα φαρμακεία*

».

Είμαστε στη διάθεσή σας για οποιαδήποτε διευκρίνιση.

Με εκτίμηση

Ηλίας Δημητρέλλος

Νομικός Σύμβουλος

Π.Φ.Σ.